

M. C. Lesniakowa

STATUT GŁÓWNY
STOWARZYSZENIA
POLSKICH KOMBATANTÓW

Biblioteka Polska POSK
w Londynie
WYMIANA

STA
099
369

STATUT GŁÓWNY
STOWARZYSZENIA POLSKICH
KOMBATANTÓW

w brzmieniu obowiązującym po zmianach uchwalonych na IV Walnym Zjeździe SPK w dniu 18 sierpnia 1953 roku.

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

ART. I. NAZWA, ZASIĘG DZIAŁANIA,
SIEDZIBA. *Fel. Świąt.*

- § 1. Organizacja nosi nazwę: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów. W dalszym ciągu niniejszego statutu nazwę organizacji wymienia się w skrócie: SPK.
- § 2. Terenem działania SPK są obecnie wszystkie kraje, w których przebywają na wychodźstwie żołnierze i b. żołnierze Polskich Sił Zbrojnych.

138 3368

§ 3. Siedzibą SPK jest Londyn ewentualnie inna miejscowość, wybrana przez Radę Główną SPK.

ART. II. CEL, CHARAKTER I ŚRODKI DZIAŁANIA.

§ 1. Celem SPK jest zespolenie wysiłków dla dobra Polski i ogółu członków w dziedzinie ideowej, kulturalnej, opieki społecznej i gospodarczej. SPK ma na celu:

a) w dziedzinie ideowej:

— utrzymanie i realizację wśród wychodźstwa polskiego i innych społeczeństw świata idei niepodległej i wolnej Polski;

— umacnianie spójności narodowej i podtrzymywanie wśród członków koleżeństwa oraz więzi tradycji zespolonych, powstałych w czasie walk o niepodległość;

— współpracę z kombatantami innych narodów w utrzymywaniu koleżeństwa i przyjaźni międzynarodowej byłych żołnierzy oraz urzeczywistnienie w świecie tych ideałów, za które kombatanci wolnych i demokratycznych narodów świata oddawali swe życie;

— uzyskanie dla kombatantów

polskich równych praw z kombatantami państw ich zamieszkania; — obronę i szerzenie prawdy historycznej o wkładzie i udziale polskim w drugiej wojnie światowej;

b) w dziedzinie kulturalnej:

— uczestnictwo w życiu kulturalno-oświatowym wychodźstwa;

— popieranie wśród ogółu Polaków za granicą, a w szczególności wśród młodego pokolenia, twórczego i dynamicznego ruchu kulturalnego, opartego na tradycji narodowej i organicznych związkach z cywilizacją chrześcijańską;

— zaspokajanie potrzeb kulturalnych i oświatowych członków SPK i ich rodzin;

c) w dziedzinie opieki społecznej

— współdziałanie w rozciąganiu opieki nad członkami niezdolnymi do pracy, inwalidami, nieuleczalnie chorymi, starcami, wdowami i sierotami;

— poradnictwo i pośrednictwo pracy;

d) w dziedzinie gospodarczej:

— pomoc członkom w zdobywaniu odpowiednich warunków bytu i w zaspokajaniu ich potrzeb materialnych przez ułatwianie im po-

głębiania przygotowania fachowo-zawodowego, współdziałanie w organizowaniu obrony ich interesów zawodowych, pomoc w organizowaniu indywidualnych i zbiorowych, a w szczególności spółdzielczych, warsztatów pracy oraz akcję na rzecz zbiorowych ubezpieczeń członków;

— tworzenie zdrowych podstaw gospodarczych dla realizacji celów SPK przez prowadzenie przedsiębiorstw własnych lub udział w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych i gospodarczych, a także dokonywanie transakcji finansowych i gospodarczych w celu podniesienia dochodów własnych SPK.

- § 2. SPK jest organizacją społeczną o charakterze samopomocowym, opartą o zasady powszechności i demokracji.
- § 3. Podstawy kierowania działalnością SPK stanowi oparta o prawo wola ogółu członków wyrażona w sposób przewidziany statutem.
- § 4. SPK realizuje swoje cele przez:
  - a) współdziałanie członków,
  - b) działalność władz oraz organów

- i instytucji powołanych do wykonywania poszczególnych zadań,
- c) współpracę i współdziałanie z organizacjami społecznymi i instytucjami polskimi i obcymi,
- d) działalność gospodarczą i środki materialne gromadzone przez wszystkie ogniwa organizacyjne.

ROZDZIAŁ II

CZŁONKOSTWO SPK

ART. III. PRZYJMOWANIE

CZŁONKÓW.

- § 1. Członkowie SPK dzielą się na członków zwyczajnych, nadzwyczajnych, wspierających i honorowych.
- § 2. Członkiem zwyczajnym może być:
  - a) każdy żołnierz i b. żołnierz PSZ,
  - b) obywatel polski, który brał udział w walce o niepodległość Polski,
  - c) pracownik instytucji wojskowych oraz inna osoba, która pracowała bezpośrednio na rzecz PSZ.Rada Główna może zatwierdzić statut oddziału SPK, który przewiduje członkostwo SPK dla osób nieobjętych punktami a, b, c § 2.

§ 3. Członkiem nadzwyczajnym może być każdy, kto zobowiązuje się pracować dla urzeczywistnienia celów Stowarzyszenia, a nie posiada warunków wymaganych w § 2.

§ 4. O przyjęciu w poczet członków zwyczajnych oraz nadzwyczajnych decyduje zarząd koła na podstawie pisemnej deklaracji złożonej przez kandydata, dokumentów i opinii własnej. Odmowa przyjęcia nie wymaga uzasadnienia. Odwołanie od decyzji zarządu koła może być wniesione przez zainteresowanego do zarządu oddziału.

§ 5. Członkiem wspierającym może być każda osoba fizyczna lub prawna, która zostanie przyjęta do SPK przez zarząd oddziału lub Zarząd Główny SPK, na wniosek któregokolwiek z ogniw organizacyjnych SPK, za pomoc w realizacji jego celów.

§ 6. Członkiem honorowym może być każda osoba, której ta godność zostanie nadana przez Radę Główną lub Walny Zjazd na wniosek zarządu oddziału lub Zarządu Głównego SPK.

ART. IV. PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW.

§ 1. Członek zwyczajny posiada:

- a) czynne i bierne prawo wyborcze do władz SPK,
- b) prawo uczestniczenia we wszystkich korzyściach, wynikających z realizacji celów SPK.

§ 2. Członek zwyczajny jest obowiązany:

- a) postępować zgodnie z zasadami etyki chrześcijańskiej i godnością Polaka,
- b) przestrzegać postanowień statutu, uchwał i regulaminów na ich podstawie opracowanych, a w szczególności regulaminu sądów koleżeńskich oraz zarządzeń władz SPK wydanych w granicach ich uprawnień statutowych,
- c) brać czynny udział w pracach SPK,
- d) przestrzegać solidarności organizacyjnej i zasad koleżeństwa w stosunkach między członkami,
- e) płacić regularnie składkę członkowską.

§ 3. Członkowie nadzwyczajni, wspierający i honorowi mają prawa członków zwyczajnych, z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego do władz SPK.

§ 4. Członkowie nadzwyczajni mają obowiązki członków zwyczajnych.

§ 5. Członkowie SPK nie otrzymują wynagrodzenia z tytułu wykonywanej pracy na rzecz SPK, z wyjątkiem zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

Członkowie SPK mogą otrzymywać zwrot kosztów, poniesionych w związku z wykonywaniem powierzonych im obowiązków, w wysokości określonej przez kompetentne władze SPK.

ART. V. ZAWIESZENIE W PRAWACH CZŁONKA.

§ 1. Zawieszenie w prawach członka następuje:

- a) automatycznie z powodu nieusprawiedliwionego zalegania w opłacaniu składek członkowskich ponad trzy miesiące — po uprzednim upomnieniu,
- b) decyzją zarządu właściwego koła lub ogniwa wyższego z powodu poważnego naruszenia któregokolwiek z obowiązków członka, wymienionych w art. IV § 2 lit. a, b, d, lub działania na szkodę SPK.

§ 2. Zarząd pobiera decyzję o zawieszeniu z własnej inicjatywy lub na

wniosek właściwego sądu koleżeń-
skiego SPK. Decyzja zarządu o za-
wieszeniu w prawach członka, pow-
zięta z własnej inicjatywy, wymaga
zatwierdzenia przez właściwy sąd
koleżeński oddziału SPK.

§ 3. Decyzja o zawieszeniu członków
władz SPK wymaga zatwierdzenia
przez sąd koleżeński oddziału SPK.

§ 4. Zawieszenie w prawach członka nie
może trwać dłużej niż trzy miesiące.

ART. VI. UTRATA PRAW CZŁONKOWSKICH.

§ 1. Utrata praw członkowskich następuje
wskutek skreślenia lub wykluczenia
członka.

§ 2. Skreślenia z listy członków SPK do-
konuje zarząd właściwego koła: na
własną prośbę członka, lub z powodu
nieusprawiedliwionego zalegania
w opłatach członkowskich ponad
sześć miesięcy po uprzednim upom-
nieniu. Od decyzji zarządu koła
przysługuje zainteresowanemu od-
wołanie do zarządu oddziału SPK.

§ 3. Wykluczenie członka z SPK nastę-
puje wskutek poważnego narusze-
nia przez niego któregokolwiek z
obowiązków, wymienionych w art.

IV § 2 lit. a, b i d, lub działania na szkodę SPK.

§ 4. Orzeczenie o skreśleniu członka wskutek wyjścia na jaw okoliczności, które czynią nieważnym jego przyjęcie, oraz o wykluczeniu członka wydaje właściwy sąd koleżeński SPK. W wypadku popełnienia przestępstwa hańbiącego, decyzję o wykluczeniu członka może powziąć zarząd właściwego koła lub zarząd ognia wyższego; decyzja ta wymaga zatwierdzenia przez właściwy sąd koleżeński oraz musi być podana do wiadomości zarządu oddziału w terminie czternastu dni.

§ 5. Odwołanie od orzeczenia sądu koleżeńskiego koła może być wniesione przez zainteresowanego do sądu koleżeńskiego oddziału SPK. Odwołanie może być wniesione z powodu:

- a) nieuwzględnienia przez sąd koleżeński koła okoliczności istotnych dla oceny winy lub wymiaru kary,
- b) naruszenia przez sąd koleżeński koła istotnych zasad postępowania,
- c) wymiaru kary.

§ 6. Prawomocne orzeczenie o wykluczeniu członka z SPK może być podane do powszechnej wiadomości.

ROZDZIAŁ III

ORGANIZACJA SPK

ART. VII. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. Ogniwami organizacyjnymi SPK są:

- a) KOŁA,
- b) OKRĘGI,
- c) ODDZIAŁY.

§ 2. Każde ogniwo organizacyjne stanowi organiczną część SPK. Organizację ogniw, wymienionych w art. VII § 1, i zakres kompetencji ich władz oraz sposób gospodarki regulują statuty oddziałów, uchwalone na zjazdach oddziałów i zatwierdzone przez Radę Główną SPK.

§ 3. Statuty oddziałów mogą nie przewidywać tworzenia okręgów jako pośrednich ogniw organizacyjnych. W wypadkach wyjątkowych, gdy tworzenie kół na danym terenie nie jest możliwe, władze oddziału pełnią równocześnie funkcje władz koła.

§ 4. Gospodarka wszystkich ogniw organizacyjnych prowadzona jest na podstawie zasad uchwalonych przez Radę Główną SPK. Zasady te powinny zawierać m. in.:

- a) rodzaje dochodów własnych ognia,

b) formy jego działalności gospodarczej,

c) granice odpowiedzialności ogniwa za jego działalność gospodarczą wobec ogniw wyższych i władz głównych SPK,

d) formy zabezpieczenia wspólnoty majątkowej SPK.

Oddziały podają swoje budżety, zamknięcia roczne rachunków i bilanse do wiadomości Zarządu Głównego SPK.

§ 5. Likwidację oddziału SPK przeprowadza się przy współudziale pełnomocnika lub pełnomocników Zarządu Głównego, którzy przejmują pozostały majątek do czasu decyzji Rady Głównej o jego przeznaczeniu.

§ 6. Władzami SPK są:

- a) WŁADZE KÓŁ,
- b) WŁADZE OKRĘGÓW,
- c) WŁADZE ODDZIAŁÓW,
- d) WŁADZE GŁÓWNE.

§ 7. Władze SPK są wieloosobowe i pochodzą z wyborów w głosowaniu tajnym, przeprowadzanych na podstawie postanowień statutu. Do władz koła oraz delegatem na zjazd oddziału może być wybrany członek zwyczajny, należący do SPK co naj-

mniej od trzech miesięcy; do władz oddziału (z wyjątkiem zjazdu oddziału) oraz do władz głównych SPK może być wybrany członek zwyczajny, który jest członkiem SPK co najmniej od roku. Postanowienie to nie dotyczy nowopowstałych ogniw SPK.

Niższe władze organizacyjne SPK są odpowiedzialne za swoją działalność wobec swych członków oraz władz wyższych, podlegają ich kontroli oraz mają obowiązek przedkładania im sprawozdań.

Sądy koleżeńskie w zakresie orzekania są niezawisłe.

§ 8. Członkowie zarządów ogniw organizacyjnych SPK mogą — w ramach uchwał budżetowych — otrzymywać ryczałtowy zwrot kosztów poniesionych z powodu wykonywania stałej pracy na rzecz SPK.

Członkowie władz SPK nie mogą być zatrudnieni za wynagrodzeniem w przedsiębiorstwach i instytucjach SPK podległych władzom, w których zasiadają.

ART. VIII. KOŁO SPK.

§ 1. Podstawowym ogniwem organizacyjnym SPK jest koło. Powstanie

koła wymaga zatwierdzenia zarządu oddziału SPK. Zadaniem koła jest realizacja celów SPK na obszarze swojego działania. Zasięg terenowy koła ustala zarząd wyższego ogniwa na wniosek zainteresowanego koła.

§ 2. Władzami koła są:

- a) WALNE ZEBRANIE KOŁA,
- b) ZARZĄD KOŁA,
- c) KOMISJA REWIZYJNA KOŁA,
- d) SĄD KOLEŻEŃSKI KOŁA.

W wyjątkowych okolicznościach funkcje sądu koleżeńskiego danego koła może wykonywać sąd koleżeński innego koła lub sąd koleżeński wspólny dla kilku kół. Sposób wyznaczania oraz organizację takiego sądu ustala regulamin sądów koleżeńskich SPK.

§ 3. Organizację koła i zakres kompetencji jego władz oraz sposób gospodarki reguluje statut oddziału SPK.

ART. IX. OKRĘG SPK.

§ 1. Koła znajdujące się na obszarze określonym przez zarząd oddziału mogą tworzyć okręg SPK. O istnieniu okręgu decyduje zarząd oddziału SPK. Zadaniem okręgu jest po-

moc w realizacji celów SPK przez koła na określonym obszarze.

§ 2. Władzami okręgu są:

- a) ZJAZD OKRĘGU,
- b) ZARZĄD OKRĘGU,
- c) KOMISJA REWIZYJNA OKRĘGU.

§ 3. Organizację okręgu oraz zakres kompetencji jego władz i sposób gospodarki reguluje statut oddziału SPK.

ART. X. ODDZIAŁ SPK.

§ 1. Oddział jest ^{Sąd}autonomicznym ogniwem organizacyjnym SPK, działającym w zasadzie na obszarze jednego kraju (państwa). Rada Główna zatwierdza powstanie oddziału i ustala jego zasięg terytorialny na wniosek Zarządu Głównego SPK. Zadaniem oddziału jest realizacja celów SPK na swoim terenie, zgodnie z postanowieniami niniejszego statutu oraz wytycznymi władz głównych SPK.

§ 2. Władzami oddziału są:

- a) ZJAZD ODDZIAŁU,
- b) RADA ODDZIAŁU,
- c) ZARZĄD ODDZIAŁU,
- d) KOMISJA REWIZYJNA ODDZIAŁU,

e) SĄD KOLEŻEŃSKI
ODDZIAŁU.

§ 3. Organizację oddziału oraz zakres kompetencji jego władz reguluje statut oddziału SPK, dostosowany do wymogów prawa miejscowego. Postanowienia statutu oddziału nie mogą stać w sprzeczności z zadaniami i przepisami niniejszego statutu, mogą jednak — za zgodą Rady Głównej SPK — przewidywać odmienną organizację i kadencję jego władz.

§ 4. Władze oddziału prowadzą gospodarkę zgodnie z uchwałami Rady Głównej i na zasadach analogicznych do władz głównych SPK. Władze oddziału, na którego terenie znajduje się siedziba władz głównych SPK, mogą prowadzić wspólną gospodarkę z Zarządem Głównym. Rada Główna SPK może wyodrębnić część majątku SPK na potrzeby tego oddziału.

ROZDZIAŁ IV

WŁADZE GŁÓWNE SPK

ART. XI. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Władzami głównymi SPK są:

- a) WALNY ZJAZD SPK,

- b) RADA GŁÓWNA SPK,
c) ZARZĄD GŁÓWNY SPK,
d) GŁÓWNA KOMISJA
REWIZYJNA SPK.

ART. XII. WALNY ZJAZD SPK.

§ 1. WALNY ZJAZD SPK jest najwyższą władzą SPK.

W Walnym Zjeździe biorą udział:

- a) delegaci lub ich zastępcy wybrani przez zjazdy oddziałów spośród delegatów kół,
b) delegaci afiliowanych organizacji kombatanckich, zgodnie z warunkami umowy o afiliację,
c) członkowie władz głównych SPK, wymienionych w art. XI lit. b, c i d — bez prawa głosowania.
d) ponadto na podstawie decyzji Rady Głównej, powziętej na wniosek Zarządu Głównego, mogą brać udział delegaci kół SPK, stanowiących jedyne ogniwo organizacyjne w danym kraju.

§ 2. Ilość delegatów oraz sposób obesłania Walnego Zjazdu SPK ustala każdorazowo Rada Główna z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§ 3. Do prawomocności Walnego Zjazdu SPK konieczna jest obecność delega-

tów (zastępców lub pełnomocników) co najmniej połowy ogólnej liczby oddziałów SPK, reprezentujących co najmniej jedną trzecią ogółu członków SPK.

- § 4. Uchwały Walnego Zjazdu SPK zapadają zwykłą większością głosów. Jedynie uchwały dotyczące zmiany niniejszego statutu i rozwiązania SPK wymagają większości dwu trzecich głosów.
- § 5. Walny Zjazd zagaja przewodniczący lub członek prezydium Rady Głównej SPK, po czym następuje wybór prezydium zjazdu.
- § 6. Walny Zjazd SPK może być:
- a) zwyczajny,
  - b) nadzwyczajny.
- § 7. Zwyczajny Walny Zjazd SPK zbiera się co najmniej raz na trzy lata. Zwołuje go Rada Główna SPK zawiadomieniami wysłanymi przynajmniej na sześć miesięcy przed terminem zjazdu.
- § 8. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwołuje Rada Główna SPK z własnej inicjatywy lub w ciągu trzech miesięcy na pisemny wniosek:
- a) zjazdów co najmniej trzech oddziałów, reprezentujących łącznie

co najmniej połowę ogółu członków SPK,

b) Głównej Komisji Rewizyjnej SPK.

§ 9. Do kompetencji Walnego Zjazdu SPK należy przede wszystkim:

a) ustalanie podstawowych założeń i wytycznych działalności SPK,

b) wybór i odwoływanie członków Rady Głównej i Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,

c) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Rady Głównej oraz sprawozdań i wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,

d) zmiana statutu głównego SPK,

e) rozwiązanie i sposób likwidacji SPK,

f) rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez delegatów na Walnym Zjeździe SPK oraz wniosków zgłoszonych co najmniej na dwa miesiące przed Walnym Zjazdem przez poszczególne ogniwa organizacyjne SPK.

§ 10. W wypadku istotnej niemożności zwołania Walnego Zjazdu SPK Rada Główna zarządza pisemne wypowiedzenie się i głosowanie — w sprawach pilnych, wchodzących w zakres kompetencji Walnego Zjazdu

SPK. Rada Główna ustala sposób przeprowadzenia tego referendum na zasadzie głosowania przez walne zebrania kół SPK. Obliczanie wyników głosowania przeprowadza Główna Komisja Rewizyjna SPK. Wyniki referendum winny być podane do wiadomości ogółu członków w terminie do czterech tygodni po zakończeniu referendum, a następnie na najbliższym Walnym Zjeździe SPK.

ART. XIII. RADA GŁÓWNA SPK.

§ 1. W skład Rady Głównej SPK wchodzi:

- 25 członków wybranych przez Walny Zjazd SPK na okres trzech lat,
- prezesi zarządów oddziałów SPK względnie delegowani przez nich pełnomocnicy,
- delegaci afiliowanych organizacji kombatanckich, zgodnie z postanowieniami umowy o afiliację.

Ponadto Rada Główna SPK może kooptować do swego grona trzech członków na okres jednego roku.

Równocześnie z wyborem Rady Głównej Walny Zjazd SPK dokonuje wyboru piętnastu zastępców, któ-

rzy w razie ustąpienia członka Rady Głównej przed upływem kadencji wchodzi do Rady Głównej SPK na pozostały okres w kolejności według liczby głosów uzyskanych przy wyborach. Przy równej liczbie głosów prezydium Rady Głównej SPK przeprowadza losowanie.

§ 2. Ustępujący członkowie Rady Głównej mogą być ponownie wybrani przez Walny Zjazd lub kooptowani przez Radę Główną SPK.

§ 3. Rada Główna SPK wybiera spośród swych członków prezydium Rady w składzie:

- przewodniczący,
- dwóch wiceprzewodniczących,
- dwóch sekretarzy.

Przewodniczący lub urzędujący wiceprzewodniczący i jeden z sekretarzy winni stale przebywać w kraju, w którym jest siedziba władz głównych SPK.

W okresie między zebraniem Rady Głównej, Prezydium Rady działa w ramach upoważnień udzielonych przez Radę na okres kadencji.

§ 4. Prezydium Rady Głównej SPK zwołuje Radę Główną co najmniej raz na rok. Ponadto Rada Główna może być zwołana na wniosek:

- Zarządu Głównego SPK,
- Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,
- 10 członków Rady Głównej SPK.

§ 5. Uchwały Rady Głównej SPK są prawomocne przy obecności co najmniej 1/3 jej członków i zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał w sprawach wymienionych w art. XIII § 7 lit. l i m, które wymagają kwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów.

Członkowie Rady Głównej, pełniący funkcje członków Zarządu Głównego SPK, nie biorą udziału w głosowaniu w sprawach wymienionych w art. XIII § 7 lit. b i c, a w sprawach wymienionych w punkcie „d“ tego artykułu nie głosują w wypadkach dotyczących członków Zarządu Głównego SPK.

§ 6. Członek Rady Głównej SPK, któremu wyjątkowe trudności nie pozwalają na osobisty udział w zebraniu Rady Głównej, może udzielić pełnomocnictwa innemu jej członkowi na dane zebranie Rady Głównej SPK. Członek Rady Głównej SPK nie może posiadać więcej niż dwóch pełnomocnictw.

§ 7. Do zakresu działania Rady Głównej SPK należy przede wszystkim:

- a) wybór i odwoływanie Zarządu Głównego SPK,
- b) nadawanie kierunku pracom Zarządu Głównego SPK i wykonywanie nadzoru,
- c) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Głównego oraz udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu SPK,
- d) ~~zawieszanie w czynnościach Zarządu Głównego, zarządów oddziałów lub poszczególnych członków Rady Głównej i Zarządu Głównego~~ SPK względnie odwoływanie tych członków z zajmowanych stanowisk za niestosowanie się do przepisów statutu, uchwał Walnego Zjazdu i Rady Głównej SPK,
- e) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego budżetu władz głównych SPK, ustalanie planów finansowo-gospodarczych na okresy dłuższe niż jeden rok budżetowy, ustalanie wysokości kredytu obrotowego do dyspozycji Zarządu Głównego na bieżący okres gospodarczy, ustalanie zasad gospodarki niższych ogniw organizacyjnych (art. VII

- § 4), ustalanie praw i obowiązków ogniw organizacyjnych, wynikających ze wspólnoty majątkowej SPK (art. XVI § 1), decydowanie o przeznaczeniu majątku, pozostałego z likwidacji oddziału SPK (art. VII § 5),
- f) ustalanie wysokości opłat organizacyjnych oddziałów SPK,
- g) ustalanie podstawowej składki członkowskiej,
- h) wypowiedzanie opinii w sprawach ogólnych, mających istotne znaczenie dla całości wychodźstwa polskiego względnie dla ogółu członków SPK,
- i) przeprowadzanie zmian w strukturze organizacyjnej SPK, uzasadnionych względami organizacyjnymi lub finansowo-gospodarczymi,
- j) powoływanie komisji w sprawach należących do zakresu działania Rady Głównej — z prawem zapraszania do tych komisji członków SPK spoza Rady Głównej SPK,
- k) zatwierdzanie wniosków Zarządu Głównego w sprawie współpracy i powiązań organizacyjnych z polskimi organizacjami kombatanckimi,

- l) decyzja likwidacji oddziału SPK na wniosek Zarządu Głównego w wypadku:
- braku statutowych warunków do istnienia oddziału,
  - sprzecznej z postanowieniami statutu głównego SPK działalności władz oddziału,
  - niemożności zwołania zjazdu oddziału,
- m) unieważnianie uchwał i zarządzeń zjazdu, rady lub zarządu oddziału w wypadkach sprzeczności ich ze statutem głównym, założeniami ideowymi, lub uchwałami władz głównych SPK.
- Postanowienie niniejsze odnosi się również do kół podległych bezpośrednio Zarządowi Głównemu,
- n) zwoływanie walnych zjazdów SPK oraz nadzwyczajnych zjazdów oddziałów SPK,
- o) nadawanie godności członków honorowych SPK,
- p) interpretacja postanowień statutu głównego w okresie między walnymi zjazdami SPK.
- § 8. W sprawach pilnych prezydium Rady Głównej zasięga opinii członków Rady Głównej SPK i przeprowadza ich głosowanie w formie pisemnej.

ART. XIV. ZARZĄD GŁÓWNY SPK.

§ 1. W skład Zarządu Głównego SPK wchodzi 7—9 osób, wybranych na jeden rok przez Radę Główną SPK z jej grona — w tym: prezes, 2—3 wiceprezesów, sekretarz generalny, 3—5 członków.

§ 2. Ustępujący członkowie Zarządu Głównego SPK mogą być wybierani ponownie. W razie ustąpienia lub usunięcia członka Zarządu Głównego przed upływem kadencji, Rada Główna SPK dokona wyboru na opróżnione stanowisko z tym zastrzeżeniem, że wybrany pełni swe funkcje jedynie do czasu upływu kadencji pozostałych członków Zarządu Głównego SPK.

§ 3. Uchwały Zarządu Głównego SPK zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy jego członków.

§ 4. Do zakresu działania Zarządu Głównego SPK należy przede wszystkim:

- a) kierowanie działalnością SPK,
- b) gospodarowanie majątkiem SPK w ramach uchwał Rady Głównej SPK, a w szczególności przekazywanie wszelkich aktywów i funduszy SPK spółce akcyjnej, o któ-

rej mowa w § 6 niniejszego artykułu z zastrzeżeniem lub bez zastrzeżenia przejęcia przez tę spółkę zobowiązań i długów SPK, jak również prawo żądania od powyższej spółki zwrotu SPK powierzonych jej aktywów, funduszy i majątku,

- c) reprezentowanie SPK,
- d) nadawanie kierunku i nadzorowanie prac oddziałów SPK,
- e) ~~zawieszanie uchwał zarządzeń zjazdu, rady lub zarządu oddziału w razie ich sprzeczności ze statutem głównym, założeniami ideowymi lub uchwałami władz głównych SPK.~~
Decyzja o zawieszeniu Zarząd Główny przedstawia Radzie Głównej do rozstrzygnięcia.
- f) pomoc w realizowaniu inicjatyw oddziałów,
- g) powoływanie w razie potrzeby komisji statych lub czasowych oraz takich instytucji i osób prawnych, które mogą ułatwić realizację celów SPK w ramach przepisów prawa miejscowego,
- h) zatwierdzanie komitetów organizacyjnych oddziałów SPK,

- i) nadzorowanie działalności gospodarczej niższych ogniw organizacyjnych, zarówno prowadzonej bezpośrednio jak i ujętej w odrębne formy prawne,
- j) przejmowanie majątku likwidowanych oddziałów SPK,
- k) powoływanie delegatów Zarządu Głównego w krajach nie posiadających zorganizowanych ogniw SPK.

§ 5. Organem wykonawczym Zarządu Głównego jest biuro centralne SPK.

§ 6. Gospodarka majątkiem SPK prowadzona jest w ramach spółki prawa brytyjskiego pod nazwą „The Polish Ex-Combatants' Association, Limited (P.C.A. Ltd.)”. Za gospodarkę tę prawnie odpowiedzialna jest ta spółka i jej władze.

Członkami P.C.A. Ltd. są członkowie Rady Głównej SPK, zamieszkali w W. Brytanii, oraz dwaj członkowie Zarządu Oddziału SPK Wielka Brytania, przez ten zarząd delegowani.

Zarząd P.C.A. Ltd. składa się z prezesa, wiceprezesa i sekretarza generalnego Zarządu Głównego SPK, oraz dwóch członków Zarządu Od-

działu SPK W. Brytania, przez ten zarząd delegowanych.

Przedstawiciele Zarządu Oddziału SPK W. Brytania są członkami P.C.A. Ltd. i wchodzi w skład jego zarządu tak długo, jak długo prowadzona jest wspólna gospodarka Zarządu Głównego SPK z Oddziałem SPK W. Brytania.

Członkowie P.C.A. Ltd. — jednocześnie z utratą mandatu członka Rady Głównej lub Zarządu Oddziału SPK W. Brytania — tracą automatycznie prawa członków spółki P.C.A. Ltd.

ART. XV. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA SPK.

- § 1. Główna Komisja Rewizyjna SPK składa się z trzynastu członków, wybranych przez Walny Zjazd SPK na okres trzech lat.
Walny Zjazd wybiera ponadto trzynastu zastępców.
- § 2. Zadaniem Głównej Komisji Rewizyjnej jest kontrola działalności finansowo-gospodarczej SPK.
- § 3. Główna Komisja Rewizyjna SPK działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu z uwzględnieniem następujących postanowień:

- a) wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza,
  - b) wykonuje kontrolę w zespołach lub przez poszczególnych swych członków; może również korzystać z usług biegłych, a także w razie potrzeby powołuje do pomocy zastępców z głosem doradczym,
  - c) sporządza sprawozdania roczne z wyników prac kontrolnych i ocenę działalności finansowo-gospodarczej,
  - d) stwierdza wygaśnięcie mandatu członka Głównej Komisji Rewizyjnej i powołuje na jego miejsce zastępcę. Wygaśnięcie mandatu może być orzeczone, gdy członek Głównej Komisji Rewizyjnej zrzeknie się swej funkcji lub też nie może trwale brać udziału w jej pracach,
  - e) podejmuje uchwały zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 7-miu członków.
- § 4. Główna Komisja Rewizyjna w każdym czasie jest upoważniona do przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej wszystkich ogniw organizacyjnych SPK.

§ 5. Główna Komisja Rewizyjna jest obowiązana dokonywać kontroli finansowo-gospodarczej Zarządu Głównego i jego przedsiębiorstw przynajmniej raz w roku oraz każdorazowo na wniosek Rady Głównej SPK.

Wyniki każdorazowej kontroli Głównej Komisja Rewizyjna podaje do wiadomości Radzie Głównej SPK.

§ 6. Na zwyczajnym Walnym Zjeździe SPK Główna Komisja Rewizyjna przedstawia swoje sprawozdania za ubiegły okres i stawia wnioski co do udzielenia absolutorium Radzie Głównej SPK.

ROZDZIAŁ V

MAJĄTEK SPK

ART. XVI. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

§ 1. Majątek wszystkich ogniw organizacyjnych SPK jest wspólną własnością całego SPK. Rada Główna określa prawa i obowiązki ogniw organizacyjnych SPK, wynikające ze wspólnoty majątkowej SPK, a w szczególności co do sprawozdawczości, kontroli, nadawania kierunku działalności finansowo-gospodarczej.

postanowień likwidacyjnych, rozporządzenia majątkiem SPK w razie nadzwyczajnej potrzeby oraz sankcji organizacyjnych, zabezpieczających wykonanie związanych z tym decyzji Rady Głównej SPK.

SPK odpowiada powyższym majątkiem jako całością jedynie za zobowiązania zaciągnięte przez Zarząd Główny w ramach jego statutowych uprawnień oraz za zobowiązania ogniw niższych, zaciągnięte za wyrażną zgodą Zarządu Głównego.

§ 2. Na działalność swą SPK czerpie środki:

- a) ze składek członkowskich i innych opłat organizacyjnych,
- b) z dochodów z działalności gospodarczej i usług,
- c) z darów i zapisów,
- d) z wpływów z imprez,
- e) z innych źródeł.

ART. XVII. ZABEZPIECZENIE MAJĄTKU SPK.

§ 1. W celu zabezpieczenia istnienia i ciągłości pracy SPK, tworzy się następujące fundusze:

- a) fundusz zakładowy,
- b) fundusz zapasowy.

§ 2. Fundusz zakładowy lokowany jest w bankach, nieruchomościach, papierach wartościowych, przedsiębiorstwach itp., które z dochodów swych i oprocentowania zapewniają środki na działalność SPK. Zmniejszenie funduszu zakładowego wymaga uchwały Rady Głównej SPK.

§ 3. Fundusz zapasowy lokowany jest w płynnych aktywach i służy na pokrycie ewentualnych niedoborów budżetowych. Fundusz ten może być naruszony jedynie w ramach uchwał budżetowych Rady Głównej SPK.

§ 4. Fundusz zakładowy i zapasowy tworzy się z nadwyżek bilansowych na podstawie uchwał Rady Głównej SPK.

ROZDZIAŁ VI

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ART. XVIII. AFILIACJA INNYCH ORGANIZACJI.

§ 1. Do SPK mogą być afiliowane organizacje o podobnych celach, co SPK. Umowę o afiliację zawiera zarząd oddziału lub Zarząd Główny SPK. Umowa tego rodzaju wymaga zatwierdzenia Rady Głównej SPK.

§ 2. Umowa o afiliację powinna zawierać:

- a) zgodność założeń ideologicznych,
- b) zakres współpracy,
- c) sposób powiązania organizacyjnego,
- d) wzajemne prawa i obowiązki zarówno organizacji jak i ich członków.

ART. XIX. LIKWIDACJA SPK.

Rozwiązanie SPK następuje na podstawie uchwały specjalnie w tym celu zwołanego Walnego Zjazdu SPK (art. XII § 4), który postanawia jednocześnie o sposobie przeprowadzania likwidacji i o przeznaczeniu pozostałego majątku.

TEZY IDEOWE

uchwalone przez II. Walny Zjazd Delegatów
SPK

- I. SPK — jest zrzeszeniem żołnierzy, którzy z wiarą w budowę lepszego świata wykonywali swój obowiązek na polu walki w obronie wolności człowieka i narodów.
SPK — zrzesza żołnierzy, idących śladami najlepszych tradycji Polskiego Wojska, które biło się na wszystkich frontach świata „za naszą i waszą wolność“.

- II. SPK — jest zrzeszeniem obywateli, którzy pełnią dalej swą służbę zmierzającą do tych samych niezrealizowanych dotąd celów, chcąc ofiarnie spełniać swoje obowiązki wobec Ojczyzny. SPK — zrzesza żołnierzy, którzy żyjąc na obczyźnie, dbają o zachowanie ducha polskiego i kultury narodowej.
- III. SPK — jest zrzeszeniem żołnierzy-obywateli, wyznających zasady, na których oparła się chrześcijańska kultura i cywilizacja.
- IV. SPK — jest zrzeszeniem żołnierzy, którzy czerpią swe siły z wiary w urzeczywistnienie zasad sprawiedliwości i prawa w pozyciu między narodami.
- V. SPK — jest zrzeszeniem podtrzymującym tradycje żołnierzy Wielkiej Emigracji, w ich pielgrzymstwie do Wolnej Polski poprzez różne strony świata.
- VI. SPK — jest zrzeszeniem, którego członkowie zachowują przyjazny stosunek do społeczeństwa udzielającego im gościny.
- VII. SPK — jest braterskim zrzeszeniem b. żołnierzy polskich, którzy są przyjaciółmi swych towarzyszy walki o wspólne cele.
- VIII. SPK — jest zrzeszeniem polskich żołnierzy, którzy przyjęli na siebie obowiązek niesienia pomocy wszystkim polskim uchodźcom i ich organizacjom.
- IX. SPK — jest demokratycznym zrzeszeniem kombatantów, zorganizowanych na zasadach samopomocy dla realizacji wspólnych zadań społecznych.
- X. SPK — uznaje potrzebę swobodnej, twórczej myśli społecznej i politycznej.

Nowowstępujących członków obowiązuje złożenie następującej deklaracji członkowskiej: (uchwała IV Walnego Zjazdu SPK).

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Po zapoznaniu się ze statutem, zgłaszam swoje przystąpienie do Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, zobowiązując się równocześnie do przestrzegania jego zasad programowych i postanowień statutowych.

W szczególności zobowiązuję się pracować i walczyć o zrealizowanie najważniejszego celu każdego Polaka: odzyskania wolnej, całej, niepodległej i demokratycznej Polski.

Przyrzekam postępować zgodnie z zasadami moralności chrześcijańskiej i honorem Polaka oraz dbać o to, by chlubne tradycje żołnierza polskiego były pielęgnowane.

.....
(Data)

.....
(Podpis)

UWAGA: Ustalenie procedury przyjmowania członków, m.in. utrzymanie członków wprowadzających należy do władz Oddziałów.

Arch. Emigracji
Biblioteka

Główna
UMK Toruń

1383369

Biblioteka Główna UMK

300020931461